

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

F.D. Rooseveltsingel 13

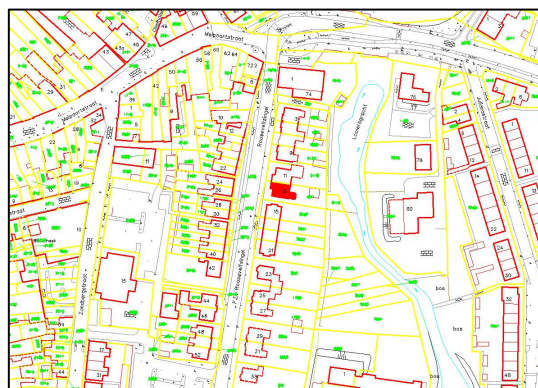
Monumentnummer : GM035

Straat : F.D. Rooseveltsingel
Huisnummer : 13
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 EE

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : B
Nummer : 1871, C 2473

Naam object : ---
Bouwjaar : 1932
Architect : J.H.J. van de Poel
Bouwstijl : 'Haagse School'/interbellumarchitectuur
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 11-1-2013
Datum aanwijzing : 19-11-2013

Situering

Pand gelegen aan de F.D. Rooseveltsingel aan de oostzijde van de historische binnenstad van Doesburg. Het pand wordt van de straat gescheiden door een voortuin en een hekwerk langs het trottoir. Er is sprake van een sterk hoogteverschil in de achtertuin richting de Looiersgracht.

Hoofdropzet

Rechter helft van een twee-onder-één-kap woning van twee bouwlagen onder een schilddak op een rechthoekige plattegrond. Het pand heeft rechtsachter een aangebouwde bijkeuken onder plat dak. Het pand heeft een kelder en een zolder.

Historie

De F.D. Rooseveltsingel heette voor WO II Looierswal en volgt het tracée van de middeleeuwse stadsomwalling, die ondanks latere aanpassingen in de Tachtigjarige Oorlog niet meer voldeed en na 1606 in opdracht van prins Maurits werd vervangen. Deze vestingwerken zijn in 1672 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd. Rond het midden van de 18^e eeuw waren aan de randen van de middeleeuwse stad diverse tuinen te vinden waaronder ook tussen de Zandbergstraat en de Looierswal. Na afwaardering van Doesburg tot vesting 2^e klasse in 1854 verrezen geleidelijk huizen op de wallen in welke periode ook aan de Looierswal (Rooseveltsingel) de eerste huizen verschenen. De singel werd tien jaar na de definitieve opheffing van de vesting in 1923 gemeentelijk eigendom en kon toen ook aan de veldzijde bebouwd worden.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het huis is samen met het linker buurpand in 1932 gebouwd als onderdeel van een bouwproject waartoe ook de huizen F.D. Rooseveltsingel 3-9 en 15-21 behoren. De architect van de bouw was tevens eerste eigenaar van het linker huis. Het is sinds de bouw vrijwel ongewijzigd gebleven, zelfs ondergeschikte wijzigingen vonden nauwelijks plaats. In WO II kreeg het huis aan de achterzijde oorlogsschade te verduren die plaatselijk is hersteld.

Exterieur

De architectuur is gespiegeld aan het linker buurpand en voorzien van zorgvuldig gemetselde, bakstenen gevels in Noords verband (kop-strek-strek-kop) met verdiepte lintvoegen en gelijkliggende stootvoegen. Het metselwerk heeft een trasraam (plint) van donkere bakstenen en donkere voegen die wordt afgesloten met een halfsteens rollaag. Alle vensters hebben zwaar uitgevoerde grenen kozijnen en zijn voorzien van bakstenen lekdorpels, de vensters op de begane grond zijn in alle gevels aan de bovenzijde afgesloten met lateien van gewassen grintbeton. De vensters op de verdieping zijn aan de bovenzijde met een halfsteens rollaag afgesloten.

De voorgevel is op de begane grond voorzien van een ondiepe, rechthoekige, erker met op de eerste verdieping een balkon, die gespiegeld een geheel uitmaakt met de erker van het linker buurpand. De gemetselde, bakstenen erker heeft een drielicht venster met bovenlichten voorzien van gekleurd glas-in-lood en op de verdieping een in de borstwering opgenomen plantenbak. Dubbele deuren met zijlichten geven toegang tot het balkon. Op de begane grond links van de erker een venster met tussenkalf met glas-in-lood in het vaste bovenlicht en draairamen beneden. Erboven een venster met draairamen.

Boven het dakoverstek en daklijst is een dakkapel met plat dak en houten wangen die het pand deelt met het linker buurpand. Beide helften zijn voorzien van een breed drielichtvenster met breed middenraam, geflankeerd door smallere zijramen, die van elkaar worden gescheiden door een paneel gevuld met houten rabatdelen. De dakkapel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een overstek en houten daklijst.

De zijgevel heeft centraal de entree onder een houten luifel. De deur bezit drie glas-in-loodruitjes en is met dekplaten en verticale tengels decoratief vormgegeven. Voor de

deur is een gemetselde stoep met daarin opgenomen een kelderrooster. Links en rechts van de deur zijn twee verjongende bakstenen muurtjes gemetseld. De deur wordt voorts geflankeerd door twee kleine vierkante vensters met enkelruits klampaam. De luifel wordt ondersteund door vier geometrisch gedecoreerde klossen. Boven de luifel zijn ten behoeve van de verlichting van het trappenhuis in twee bouwlagen smalle, rechthoekige vensters opgenomen met gekleurd glas in schuin geplaatste roeden. De bovendorpels worden gemarkeerd door doorgetrokken lateien van gewassen grintbeton.

Het pand heeft een over de gevels stekende schildkap met de nokrichting evenwijdig aan de straat met op de hoeken zinken pironen en in het midden een bakstenen schoorsteen. De daklijst van de zijgevel wordt doorsneden door het gemetselde dakhuis van het trappenhuis. Het dakhuis sluit af met een overkragende rollaag met houten daklijst tussen twee hoger opgemetselde schoorstenen. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde tuile du Nord pannen.

In de voorgevel is op de scheiding met nummer 11 een hardsteen gevelsteen ingemetseld 'Annie Engelsman nov.r 1932'

De uitbouw aan de achterzijde rechts ten behoeve van de bijkeuken is één bouwlaag hoog en gemetseld van steens dikke bakstenen muren in Noords verband. De uitbouw heeft een drizijdige beëindiging, waarbij de muren op de hoeken met vertanding zijn gemetseld. De muren hebben voorts een bakstenen plint die wordt gemarkeerd door een halfsteens rollaag. De uitbouw wordt aan de bovenzijde afgesloten door een iets uitkragende, gemetselde halfsteens rollaag en een houten daklijst met zinken kraal. De uitbouw is voorzien van een zwaar grenen kozijn met (recent vernieuwde) buitendeur in de rechter zijgevel en een tweelicht bovenraam aan de tuinzijde.

De achtergevel van het huis heeft rechts van de bijkeuken een driedelige pui met openslaande deuren met bovenlichten die zijn voorzien van glas-in-lood. De pui wordt aan de bovenzijde afgesloten met een latei die met gewassen grind is afgewerkt. Vermeldenswaard is het historische uitvalscherp dat boven de pui tegen de muur is bevestigd. Het oprolbare doek is in het verleden vervangen, de scharnierende houten constructie is ouder. Op de verdieping boven de pui een drielicht venster met enkelruits ramen, de buitenste draaiend uitgevoerd. Boven de uitbouw een deur met zijlicht naar het platte dak.

Hekwerk. Tussen het trottoir en de tuin staat een smeedijzeren hek tussen gemetselde poeren. Aan de inritzijde geeft een draaihekje toegang tot de voortuin.

Interieur

Kelder: bevindt zich rechts in de plattegrond van het huis en is toegankelijk via de keuken en een trap onder de opgang naar de verdieping. Een paneeldeur met gekleurd glas in roeden in de bovenste helft geeft vanaf de keuken toegang tot de kelder. Een gietijzeren klampaampje onder de stoep van de entree zorgt voor daglicht. De kelder is voorzien van een vlak, betonnen plafond.

Begane grond: De indeling bestaat uit een hal centraal rechts in de plattegrond met trappenhuis en deuren naar het toilet, de keuken aan de achterzijde van waaruit de bijkeuken kan worden bereikt, een kantoor links aan de straatzijde en de twee kamers en-suite. Alle vertrekken worden bereikt door middel van Bruynzeel-deuren met gekleurd glas in roeden in het bovenste vak. De gang is voorzien van een vloer van gekleurde cementtegels met een zwart kader. In tegenstelling tot nummer 11 is hier het tochtportaal wel aanwezig en voorzien van een deur met ruiten met geslepen facetrand, gevat in roeden. De voordeur is aan de binnenzijde gelakt en voorzien van een

aangehangen houten brievenbus met glasdeur. Prominent in de hal is de bordestrap naar de eerste en tweede verdieping. De trappalen zijn sober versierd met uitgespaarde rechthoekige vlakken en voorzien van een basement, de balusters zijn afwisselend enkel en gekoppeld uitgevoerd. De bordessen zijn per etage verbijzonderd door middel van drie smalle vensters, voorzien van driehoekig geel en paars glas gevat in afwisselend horizontaal en schuin geplaatste roeden. Op de eerste etage is een demontabel draaiend traphekje gemonteerd dat in tegenstelling tot de trap nog is voorzien van het oorspronkelijke kleurenschema: oker voor de onderste regel en balusters, oranje voor de handlijst.

Het toilet in de hal is vermeldenswaard vanwege het witte tegelwerk langs de wanden, bekroond met een band van smalle, blauwe tegels, vergelijkbaar met het tegelwerk van keuken en badkamer. Opmerkelijk is de aanwezigheid van de (mogelijk) oorspronkelijk geplaatste pot met zwart bakelieten bril¹.

Vanuit de hal gezien bevindt zich links een voormalig kantoor met hoge hoekschouw. De woonkamer bestaat uit een salon met rechthoekige erker aan de voorzijde, door middel van een suitewand gescheiden van de suitekamer aan de achterzijde. De betimmering met kastruimten en een hoekschouw van travertijn is nog aanwezig, de suitedeuren zijn voorzien van doorzichtig glas-in-lood. De vensters in het kantoor en de erker zijn voorzien van glas-in-lood in de bovenlichten.

De keuken is voorzien van een vloer van gekleurde cementtegels met zwart kader en decoratief centraal ornament. De keuken is gedeels in bezit van de oorspronkelijke inrichting. Genoemd moet worden het aanrechtblok met (verhoogd en vernieuwd) granito aanrechtblad en een dubbele keukenkast met glasdeuren in de bovenkasten, (een derde kast is naderhand toegevoegd). Voorts een overhoeks geplaatste hoge schouw met bijbehorend wit tegelwerk dat ook is toegepast langs de wanden en dan bekroond met een band van smalle, blauwe tegels. Het toilet en de badkamer op de eerste verdieping zijn voorzien van dezelfde tegelcombinatie op de wanden. Een deur in de achtergevel geeft toegang tot de berging annex garage. Hang- en sluitwerk dateert op de begane grond grotendeels uit de bouwtijd.

Eerste verdieping: de indeling bestaat uit een centrale overloop waarop de deuren van de badkamer rechtsvoor en de overige kamers uitkomen. De badkamer is tot borsthoogte betegeld met op de randen gefacetteerde tegels en voorzien van een blauwe band van smalle tegels rondom. Het tegelwerk is gelijk aan dat van het toilet en de keuken. Bijzonder is de aanwezigheid van de oorspronkelijk geplaatste en functionerende kolengasgeiser (1932, aangepast voor aardgas). Een deur met zijlicht in de kamer rechtsachter geeft toegang tot het platte dak van de bijkeuken. Dit vertrek is bovendien in het bezit van een functionerende gaskachel uit 1932.

Dubbele deuren in de kamer links aan de voorzijde geven toegang tot een smal balkon boven de erker. De kamer linksachter is voorzien van een drielicht venster met enkelruits ramen en van een betegelde schouw met uitgebouwde, betegelde zitgelegenheid. Beide kamers links zijn rug-aan-rug voorzien van inbouwkasten.

Zolder: de indeling is gelijk aan de eerste verdieping. De kamers linksvoor en – achter zijn voorzien van dakkapellen uit de bouwtijd, afgetimmerd met kraalschroten. De kamer aan de voorzijde is bovendien in het bezit van een oorspronkelijk geplaatste wastafel met marmeren spatplaat en spiegel. In de vertrekken rechtsvoor en -achter is een deel van de grenen gordingenkap met planken beschot zichtbaar. De kapconstructie is op de diverse kamers deels in het zicht en bestaat uit een hangwerk van machinaal gezaagd grenen hout, dat gordingen opvangt. Drie hangwerken vangen de spatkrachten

---

¹ Vriendelijke mededeling eigenaar

op. Een losse ladder in het vertrek rechtsvoor geeft toegang tot de vliering (niet bezocht).

Bouwdossiers

Er zijn na de oplevering geen bouwaanvragen ingediend.

Literatuur

- Haans, F.A.C., C.J.B.P. Frank, *Beschrijving F.D. Roosevelt singel 13 Doesburg*, 3-10-1990 (adviesnr. 217)
- Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 303-304

Waardering

Het pand dateert uit 1932 en is goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de gaafheid van de architectuur, de ligging aan de straat met tuin en hekwerk, de ruimtelijke indeling van het huis waarin het trappenhuis een prominente rol speelt en diverse onderdelen van de afwerking van het huis, zoals (o.a.) de fraaie trap, de behouden gebleven paneeldeuren met architraaflijsten, schouwen en het ensemble van kamers en-suite. Voorts is vermeldenswaard de historische badkamergeiser als voorbeeld van technologische, sanitaire ontwikkeling.

Het woonhuis F.D. Rooseveltsingel 13 is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een huis daterend uit de dertiger jaren met invloeden van de Haagse School met benadrukt trappenhuis en vanwege het volledig gaaf behouden gebleven interieur. Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijzondere bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden F.D. Rooseveltsingel 3-9 , nummer 11 en 15-21.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een woning voor de gegoede middenklasse uit het begin van de jaren dertig van de twintigste eeuw